

Управління
школою

УДК 005.336.4:
37.011.3-051

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ В ГІМНАЗІЇ

У статті йдеться про стратегічне управління розвитком професіоналізму вчителя гімназії, яке передбачає проектування та реалізацію означених завдань у системі методичних об'єднань (предметних кафедр), які створені з метою пошуку нових педагогічних технологій, інтеграції навчальних ресурсів, забезпечення науково-дослідницької роботи вчителів.

Багатоланцюгова технологія стратегічного управління розвитком професіоналізму вчителів гімназії представлена авторською системою атестації, що поєднує традиційні засоби оцінки особистості педагога з системою психодіагностичних процедур.

Ключові слова: науково-дослідницька робота вчителів, пошук нових педагогічних технологій, передовий педагогічний досвід, колективна творчість учителів, професіоналізм учителів, управління розвитком професіоналізму, стратегічне управління, авторська система атестації, науково-дослідницький педагогічний центр гімназії.

Існує багато видів професійної діяльності, що безпосередньо стосуються людини, але є серед них професія, яка впливає на її долю. І ця професія – педагог. Учитель – це той, хто збагачує розум молоді людини, відкриває перед нею можливість не лише багато чого дізнатися, а й відчути ту особливу емоцію наближення до науки, до пізнання, до творчості.

Змінились державні орієнтири в освіті – змінились і тенденції. На перший план виходять особистісні цілі, що реалізуються че-

рез професійне зростання. Зараз, як ніколи, нашій країні потрібні люди, здатні приймати нестандартні рішення та які вміють творчо мислити.

Педагогічний колектив гімназії сприяє розвитку особистості випускника, який володіє творчим потенціалом і який уміє його реалізувати в повній мірі, особистості, яка здатна адаптуватися до світу, що швидко змінюється, яка усвідомлює своє місце у цьому світі. Творчий пошук педагогів привів до оригінальних, нестандартних рішень різноманітних проблем.

**Ніна
ДРОЗДОВИЧ**

Директор гімназії № 191 імені П.Г. Тичини з поглибленим вивченням іноземних мов м. Києва

**Світлана
ЛАВРИНЕНКО**

Заступник директора з НВР гімназії № 191 ім. П.Г.Тичини

Протягом останніх років однією з найважливіших складових цього процесу є організація та методичне забезпечення науково-пошукової діяльності як педагогічного колективу, так і учнів гімназії в цілому.

Індивідуальні плани, над якими працюють учителі та гімназисти, творчі конкурси різних рівнів, колективні дослідницькі проекти, інтелектуальні марафони, турніри, змагання – все це сприяє створенню відповідних умов для саморозвитку та самореалізації. Творчий пошук суттєво впливає на особистість учня та педагога. Як у будь-якому виді творчості, так і в педагогічній діяльності повинні певним чином співіснувати вироблені нормативи та індивідуальні знахідки. Творча індивідуальність педагога – це вища характеристика його діяльності, що пов'язана, в першу чергу, з його особистістю.

Учні більше цінують учителів, які застосовують інноваційні методи. На таких уроках вони працюють активніше, у них пробуджується бажання випробувати власні можливості в інноваційній діяльності.

Велике значення в розвитку індивідуальних здібностей учня належить гуртку „Обдарована дитина”. Саме в невеликих групах кожен вчитель-предметник працює над удосконаленням умінь і навичок творчого застосування набутих знань.

У досягненні високого рівня професіоналізму учителя гімназії дуже важливим є процес *стратегічного управління закладом*. Він орієнтований на майбутнє та покликаний забезпечити збільшення потенційних можливостей закладу за рахунок новітніх методик виховання та формування різнобічно розвиненої гармонійної особистості як вчителя, так і учня. Тому об'єктом управління в гімназії виступають інноваційні технології та процеси, що їх забезпечують. При цьому управлінська парадигма співпадає з парадигмою навчально-виховного процесу, в ін-

шому випадку була б порушена єдність змісту, форм, засобів системної роботи закладу.

Управління якістю освіти в школі – це процес проектування, тобто визначення задач освіти та постановка шляхів їх досягнення; організація освітнього процесу, мотивація його учасників на якісну працю.

До *найбільш продуктивних інноваційних технологій стратегічного управління розвитком професіоналізму вчителів гімназії ми відносимо*: інструктивно-методичні наради; методичні об'єднання (предметні кафедри); науково-практичні конференції; предметні тижні, декади; конкурси педагогічної майстерності; індивідуальні методичні консультації. Не менш важливими є особистісно-зорієнтовані інноваційні технології, спрямовані на максимальну активізацію творчої діяльності педагогів: фестиваль педагогічних ідей; методична дискусія; методичний аукціон; ярмарок педагогічної творчості та ідей; аналіз ситуацій; педагогічні читання; конкурс „Учитель року”; ділові ігри; портфоліо творчого вчителя; панорама методичних знахідок; робота творчих груп; тренінги тощо. Важливою є організація участі педагогів у різних конкурсах та програмах, що допомагають оволодівати професійними навичками та вміннями, а саме: конкурсні програми: „Учитель року гімназії”; „Урок року” (включає презентацію викладача); „Кращий куратор гімназії”; „Кращий кабінет”; „Краща педагогічна ідея або знахідка”; „Кращий учитель очима батьків та учнів”; конкурс молодих спеціалістів „Надія гімназії”; конкурс на кращий збірник, кафедральний журнал; конкурс на кращу кафедру гімназії.

Урахування концептуальних засад стратегічного управління розвитком професіоналізму вчителів різних кваліфікаційних категорій стало підґрунтям для об'єднання їх у творчі, варіативні групи. „Школа професійної адаптації” має на меті полегшити

процес пристосування до реальних умов професійної діяльності молодого спеціаліста та досягнення ним певного еталонного рівня профе-

ПРОЕКТУВАННЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ ГІМНАЗІЇ на сучасному етапі

- Школа молодого вчителя (наставництво);
- Робота предметних кафедр та методичних об'єднань;
- Робота в творчих, динамічних групах;
- Педагогічна майстерня;
- Участь в освітніх виставках;
- Участь у конференціях, науково-практичних семінарах;
- Атестація, курси підвищення кваліфікації;
- Зустрічі з науковцями;
- Творчі уроки;
- Керівництво практикою студентів;
- Педагогічні читання;
- Проектна робота;
- Школа куратора;
- Робота за експериментом;
- Колективні пошуково-дослідницькі проекти;
- Співпраця з ВНЗ (круглі столи, конференції);
- Стажування вчителів в інших країнах;
- Написання наукових статей;
- Майстер-класи.

ПОЗИТИВНІ НАСЛІДКИ РОБОТИ

- Розкриття потенціалу кожного працівника гімназії, найефективніше використання його здібностей, схильностей, знань і вмінь.
- Набуття працівником знань і розвиток професійних умінь.
- Згуртування колективу, поліпшення соціально-психологічного клімату, морального духу.
- Зміцнення відданості працівників меті організації.
- Удосконалення системи мотивації.
- Забезпечення наступності в управлінні.
- Полегшення запровадження інноваційних змін.

сійної майстерності. З метою актуалізації творчого потенціалу досвідчених вчителів у гімназії створено „Педагогічну майстерню” за такими основними напрямками: організація спеціальних психолого-педагогічних лекторіїв; проведення конференцій і семінарів з проблем психології та педагогіки; залучення педагогів до науково-дослідницької роботи з відповідної проблематики; вивчення та поширення передового педагогічного досвіду.

Упровадження передового досвіду в навчально-виховний процес гімназії включає: ознайомлення педагогів із висновками та рекомендаціями, що забезпечують оптимальну навчально-виховну роботу; практичне навчання педагогів навичкам застосування методів і принципів у педагогічній діяльності; моніторинг застосування новітніх педагогічних технологій; цілеспрямованість і усвідомлення мети діяльності та вчинків; вміння поєднувати навчально-виховну роботу з пошуком шляхів її вдосконалення; гармонійність інтелектуальних та організаторських здібностей.

Стратегічне управління розвитком професіоналізму вчителя гімназії передбачає проектування та реалізацію означених завдань в системі методичних об'єднань (предметних кафедр), які створені з метою пошуку нових педагогічних технологій, інтеграції навчальних ресурсів, забезпечення науково-дослідницької роботи вчителів.

Багатоланцюгова технологія стратегічного управління розвитком професіоналізму вчителів гімназії представлена авторською системою атестації, що поєднує традиційні засоби оцінки особистості педагога з системою психодіагностичних процедур.

Найбільш повно та яскраво особистість педагога проявляється в ході творчого звіту, якому передують глибокий самокритичний аналіз та оцінка особистої професійної підготовки з позиції сучасних досягнень науки та практики. В аналізі, аргумента-

ції, обґрунтуванні своїх дій розвиваються вміння педагога як дослідника, створюється можливість для обмірковування та формування особистих суджень. Така робота сприяє підвищенню кваліфікації та формує умови для розвитку професіоналізму.

Зусилля педагогів гімназії спрямовані на педагогічні дослідження в рамках науково-методичної теми закладу: „*Розвиток творчої особистості в умовах інноваційної освітньої діяльності гімназії*”; психолого-педагогічний супровід учасників навчально-виховного процесу, реалізацію експериментальних програм та створення умов для творчості педагогів та учнів. Вирішальною умовою для формування творчої особистості є особлива організація навчально-виховного процесу, який спонукає до творчого розвитку. В тісній співпраці з науковцями проводяться районні, міські, всеукраїнські семінари, науково-практичні конференції, що сприяють створенню на базі закладу науково-дослідницького педагогічного центру.

Своєю наполегливою працею вчителі гімназії створили добру славу закладу, який кожного року має найвище визнання у Дніпровському районі та входить до 10 кращих навчальних закладів міста Києва.

СЛОВО ПРО ДИРЕКТОРА

Ніна Георгіївна Дроздович в гімназії працює з 1976 р., пройшовши всі етапи професійного росту. Була піонервжатою, учителем географії та класним керівником. У даному колективі Ніна Георгіївна відбулася як педагог і фахівець. Очоливши у 1994 році середню школу № 191 ім. П.Г. Тичини з поглибленим вивченням іноземної мови, вона перетворила її на гімназію, що посідає найвищі шаблі міського рейтингу серед загальноосвітніх навчальних закладів.

За творчу сумлінну працю вона нагороджена грамотами районного, міського управління освіти і науки, Почесною грамотою Голови Київської міської адміністрації, Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, нагрудними знаками „Відмінник освіти України”, „Знак Пошани”, „Відмінник столичної освіти”, „Василь Сухомлинський”. Має звання Заслуженого працівника освіти України.

Ніна Георгіївна – вимогливий, творчий керівник, яка продовжує і примножує кращі традиції навчального закладу, об'єднуючи та зміцнюючи гімназійну родину.

Ніна Дроздович, Светлана Лавриненко **Формирование профессионализма учителя в гимназии**

В статье идет речь о стратегическом управлении развитием профессионализма учителя гимназии, которое предусматривает проектирование и реализацию отмеченных заданий в системе методических объединений (предметных кафедр), которые созданы с целью поиска новых педагогических технологий, интеграции учебных ресурсов, обеспечения научно-исследовательской работы учителей.

Многозвеньевая технология стратегического управления развитием профессионализма учителей гимназии представлена авторской системой аттестации, что соединяет традиционные способы оценки личности педагога с системой психодиагностических процедур.

Ключевые слова: научно-исследовательская работа учителей, поиск новых педагогических технологий, передовой педагогический опыт, коллективное творчество, профессионализм учителей, управление развитием профессионализма, стратегическое управление, авторская система аттестации, научно-исследовательский педагогический центр гимназии.

Nina Drozdovytch, Svitlana Lavrynenko **Professionalism formation of gymnasium teacher**

The question is in the article about strategic management of development gymnasium teacher's professionalism, that foresees projecting and realization of described above tasks in a system of methodical associations (instructional departments) that created with the aim of searching new pedagogical technologies, integration teaching resources, provision scientific and research activity of teachers.

A multijointed technology of strategic management of professionalism development of gymnasium teachers is presented by authorial system of attestation which units traditional methods of evaluation a pedagogue personality with the system of psychodiagnostic procedures.

Key words: scientific and research work of teachers, search of new pedagogical technologies, progressive pedagogical experience, collective creative work, professionalism of teachers, professionalism development control, strategic control, authorial attestation system, scientific and research pedagogical center of gymnasium.